

Munich Personal RePEc Archive

Current State and Perspectives of the Textile Industry in Serbia

Bukvić, Rajko and Petrović, Dragan

Nizhny Novgorod Engineering-Economic University, Institute for
International Politics and Economy

2022

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/114977/>
MPRA Paper No. 114977, posted 16 Oct 2022 09:49 UTC

АКТУЕЛНО СТАЊЕ И ПЕРСПЕКТИВЕ ТЕКСТИЛНЕ ИНДУСТРИЈЕ У СРБИЈИ

Апстракт. У раду се разматра тренутно стање и перспективе развоја текстилне индустрије у Србији. Као једна од најстаријих индустрија у свету, текстилна индустрија у Србији (и Југославији) била је веома развијена и имала је велики значај у стварању БДП-а, апсорпцији незапослених радника (посебно жена) и дохотку од извоза. Нажалост, у последњој деценији 20. и првој деценији 21. века, земља је деиндустријализована, а њена индустрија, посебно текстилна, девастирана. Велика предузећа, као основа ове јаке гране, ликвидирани су, па се сада ова индустрија састоји углавном од малих предузећа, која су у великој мери зависна од увоза. Она су груписана у пет зона (Централна Србија, Северна Србија, Западна Србија, Источна Србија и Југозападна Србија), с различитим производним програмима. Будући развој текстилне индустрије у Србији мора се посматрати у контексту реиндустријализације и уравнотеженог регионалног развоја. То мора бити пажљиво планирано и спроведено.

Кључне речи: текстилна индустрија, Србија, деиндустријализација и реиндустријализација, уравнотежен регионални развој, економске зоне

Увод

Текстилна индустрија је грана индустрије која производи предиво, тканине од природних и синтетичких влакана, плетиво, одећу и платно. Производња текстила и одеће једна је од најстаријих индустрија у свету, па тако и у Србији. Првобитно је развијена у Енглеској, која је заправо држала монопол над текстилном индустријом целог света до средине 19. века. Тада је развој ове индустрије почео у другим великим земљама, попут Немачке, САД-а, Италије и Француске. Развој текстилне индустрије на међународном нивоу зависи од сировинске основе, односно специфичних грана пољопривреде, а у модерно доба од хемијске индустрије, као и међународних економских односа, који у историји економије често нису показивали равноправност.

Млада српска држава започела је индустријализацију земље 1840-их година. Између осталог, изграђена је прва фабрика текстила (Фабрика војничког платна, одеће и ћебади) у Топчидеру (Београд) 1850. године, пресељена у Ужице 1870. и ликвидирана 1880. године [17]. Затим је уследило оснивање нових текстилних фабрика: у Параћину (1880) и у Лесковачком крају (1884), који је убрзо постао велики индустријски центар текстила („Српски Манчестер”). Након Првог светског рата и уједињења са Српском Војводином,

текстилна индустрија је добила један нови центар, заснован на богатим природним ресурсима. Ова индустрија добила је велики значај након Другог светског рата, у социјалистичкој Југославији. Иако су неке гране биле напуштене (свиларство, на пример), текстилна индустрија постала је једна од најистакнутијих делатности. Постојећа текстилна предузећа су национализована, а многа нова формирана су од стране државе, односно као друштвено власништво. Текстилна индустрија била је веома важна за привреду и друштво Југославије (и Србије). Успешно је пратила светски технолошки развој, запошљавала је огромну масу радника и остваривала велики извоз. Ово је био „златни период” текстилне индустрије Југославије и Србије. Главни текстилни центри били су, између осталих, Београд, Лесковац (град и Јабланички крај - Грделица, Вучје, Лебане, Власотинце), Врање, Ивањица, Параћин, Кула итд. У више од стотину текстилних погона у Србији радило је око 250.000 запослених.

Деиндустријализација 1990-их година и текстилна индустрија Србије

„Златни период” српске текстилне индустрије окончан је почетком деведесетих година прошлог века, када се Југославија распала. Ратови у бившим југословенским републикама, санкције СБ УН против СР Југославије и процеси либерализације и приватизације током прве половине последње деценије века резултовали су драстичним падом економских активности и БДП-а, посебно у прерађивачкој индустрији. Друга половина деценије донела је споро економско оживљавање, али је потом уследила косовска криза и илегална агресија земаља НАТО-а на Југославију. У бомбардовању које је трајало 78 дана многи индустријски објекти су срушени, а индустријска производња смањена је на трећину производње крајем 1980-их. Стога су деведесете биле деценија деиндустријализације, која је карактерисала не само српску, већ практично све транзиционе економије, и била је очекивани резултат примене препорука Вашингтонског консензуса, види [13].

Након политичких промена у октобру 2000. године, влада је дефинитивно усвојила неолибералну економску политику која генерално не може довести до значајног оживљавања индустрије и привреде у целини. (Криминална) приватизација у првој деценији 21. века била је посебно штетна у индустрији и резултовала је њеном потпуном девастацијом. Велике фирме, не само у текстилној индустрији, генерално нису биле занимљиве за инвеститоре, а прилив СДИ је био веома мали. Дакле, опоравак привреде и индустрије био је спор и селективан, јер су само у неким гранама (енергетика, прехранбена индустрија, фармацеутска индустрија, производња цемента) сачувани капацитети и производња. Текстилна индустрија не припада овим гранама. Процес приватизације у текстилној индустрији донео је неочекиване и необећане ефекте, видети [18] или детаљније [6]. Многа велика текстилна предузећа су нестала, а данас могу бити објекти индустријског туризма [4]. Структура ове индустријске гране значајно се погоршала. За само пет година, између 2003. и 2008, број запослених у текстилној индустрији смањен је за око 50% [7]. Основа примарне производње, сировине, није

ревитализована, а нова текстилна индустрија постала је увозно оријентисана. Места некадашњих индустријских гиганата заузеле су мале и средње фирме, које су основане углавном у старим текстилним центрима. Иако је индустријска постала флексибилнија, мале фирме нису могле бити аутономни покретачи развоја.

Слика 1: Зоне постојеће текстилне индустрије у Србији
Извор: Прилагођено према [16]

Светска економска криза 2008. има велики утицај на индустрију у целини, а такође и на текстилну индустрију Србије. Након кризе, почео је оживљавање српске индустрије, што је приказано у Табели 2 иако раст производње није био тако висок. Што се тиче резултата тренутне корона кризе, ми их још не знамо.

Нова текстилна индустрија Србије географски се налази у пет зона (сл.1). Ове зоне су, сходно [16]:

- Централна Србија – Београд и регион Београда, производња лаке одеће, синтетичког предива, радне одеће, памучних тканина, спортске одеће и других производа;
- Северна Србија – општина Ада, производња трикотаже,
- Западна Србија – општина Ариље, текстилна одећа (производња доњег рубља, спортске и одеће за бебе);
- Источна Србија – плетено доње рубље, памучно и синтетичко предиво;
- Југозападна Србија – Нови Пазар, спортска одећа и фармерке.

Међу врстама производње, Студија [16] истиче превагу дорадних послова СМ или СМТ (Cut, Make, and Trim), где се материјали увозе и додаје се само рад пре ре-експорта. Ово, наравно, није најбољи облик сарадње. Такође, Студија наглашава добар квалитет српске производње, која је већ постала добро позната. Иако квалитет није упитан, као што није био раније, ова врста послова генерално показује лош положај наше текстилне индустрије као целине. Друга врста производње, OEM послови (Original Equipment Manufacturing), није толико распрострањена. Нешто је боља за структуру и развој текстилне индустрије, као и за привреду у целини. На крају, постоји производња властитих оригиналних марки. Студија показује ове послове само у зони Централне Србије (видети оригиналну слику). То је сигурно сумњиво и не знамо разлоге за то. Међутим, то такође показује положај текстилне индустрије уопште, као и у Србији. Важно је рећи да је текстилна индустрија данас једна од најглобализованијих индустрија у свету.

У транзиционом периоду, српска текстилна индустрија, а посебно индустрија одеће, еволуирале су из домаће, прерађивачке индустрије у сектор оријентисан ка дизајну који послује на глобалном тржишту. Број предузећа се повећао, али то су претежно мала и средња предузећа (у 2017. години Завод за статистику је регистровао 382 и 917 јединица у производњи текстила и конфекције, респективно, али само 10.303 и 28.801 запослених). Као што смо видели, предузећа углавном пружају СМТ услуге, па у таквим околностима нема подстицаја за развој сопствене сировинске основе у земљи.

Тренутно стање производње текстила и одеће

Након турбуленција 1990-их година и процеса приватизације у првој деценији овог века, успостављен је тренутни статус текстилне индустрије Србије. Карактеришу га многа мала, чак и микро предузећа, прекид вертикалне интеграције примарне и финалне производње, недостатак производње сировина, и отуда велика зависност од увоза. Српска предузећа углавном пружају СМ или СМТ услуге, што је још један показатељ лошег положаја и недостатка независности у развојним и пословним политикама.

Садашњи значај ове гране у целој привреди далеко је иза значаја који је имала у доба социјалистичке Југославије. Ово се посебно одражава на број запослених (види Табелу 1), иако овде не разматрамо никаква методолошка питања. Тиме би се слика знатно погоршала. Удео броја запослених у текстилној индустрији само је нешто изнад 10 процената свих запослених у прерађивачкој индустрији. За радно-интензивну грану, ово је

сувише ниско и показује мали значај ове гране у савременој привреди Србије, посебно када се узме у обзир значај текстилне индустрије за женску радну снагу и за привреду неразвијених региона. Стварна стопа запослености у текстилној индустрији, и наравно у свакој другој дјелатности, много је нижа, ако узмемо у обзир да званична статистика сматра запослене раднике који су обавили било који посао у једном месецу, чак и ако је то било само током једног часа.

Табела 1: Регистрована запосленост у текстилној индустрији Србије*, годишњи просек

Година	Укупно**	Прерађивачка индустрија	Производња текстила	Производња одевних предмета
2015.	1.896.295	380.325	10.040	32.593
2016.	1.920.679	393.906	11.480	33.787
2017.	1.977.357	417.564	11.829	35.744
2018.	2.052.546	444.888	12.679	37.116
2019.	2.101.267	459.647	12.417	37.206

** Искључујући регистроване индивидуалне пољопривреднике

Извор: Статистички годишњак Србије [10–12].

Индекси индустријске производње у последњој деценији приказани су у Табели 2. Као што смо нагласили, ову деценију карактерише раст индустријске производње. Међутим, стопе раста нису тако високе, па су чак у неким годинама биле и негативне. Ово поново показује споро оживљавање индустрије уопште, а посебно текстилне индустрије. Као што видимо, флукуације стопа раста су веома велике, чак и на глобалном нивоу. Не треба очекивати значајно боље резултате у будућности с наставком садашње економске и развојне политике, чак и ако бисмо могли искључити утицај тренутне корона кризе.

Табела 2: Индекси индустријске производње у Србији* (претходна година = 100)

Делатност	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Индустрија укупно	102,5	97,8	105,5	92,7	107,3	105,2	103,9	101,3
Прерађивачка индустрија	99,8	99,1	104,8	95,2	105,7	106,0	106,3	101,9
Производња текстила	88,2	98,1	97,7	81,0	120,5	92,4	113,0	93,5
Производња одеће	104,4	110,4	95,0	98,9	95,8	109,9	101,4	103,0

* Без Косова и Метохије

Извор: Статистички годишњак Србије [10–12].

Производња индустријских производа (Табела 3) генерално показује помак од примарних ка финалним производима. Изузимајући предиво од вештачких и синтетичких влакана, производња прве групе се смањила или престала да постоји. Ово је очигледно главни узрок увозне зависности текстилне индустрије у Србији. Тренутна стопа производње предива је прилично мизерна. Поређења ради, производња памучног предива 1989. године износила је око 40.000 тона. Штавише, предиво од вуне и конопље сада се уопште не производи, док је 1989. производња вуненог предива износила око 13.500 т, а производња

пређе од конопље и јуте око 12.500 т. Слично, стопа производње тканина значајно се смањила. За поређење, 1989. године произведено је око 76.000 т памучних тканина и око 33.000 т вунених тканина. Осим ових, произвођене су и друге тканине, које се сада не производе (на пример, тканине од конопље и јуте). Количина осталих производа је такође опала, мада не толико. Детаљније о производњи текстилних производа у Србији током 1980-их и 1990-их видети [15, стр. 25–29].

Један од највећих проблема текстилне индустрије Србије данас је слаба сировинска основа. Око 90% свих сировина се увози, док је домаћа производња веома оскудна: конопља се производи само у Поморављу и на Косову и Метохији, док се памук производи у Војводини и у Неготинској Крајини, што апсолутно није довољно за развој текстилне индустрије. Стога, један од првих корака у нужној и планираној реиндустријализацији и ревитализацији текстилне индустрије мора бити опоравак њене сировинске основе. Такође, у овом контексту морамо разматрати производњу синтетичких влакана, где је компанија *Вискоза* (Лозница) раније била један од највећих произвођача изван граница Србије. Вискоза је основана 1957. године и била је највећи европски и један од највећих светских произвођача хемијских влакана. Извозила је своје производе у више од 30 земаља.

Табела 3: Индустријски производи у текстилној индустрији Србије*

Производња текстила	2011	2015	2018	Производња одевних предмета	2011	2015	2018
Памучна предива, т	828	754	726	Кожна одећа, 000 комада	10	8	6
Вунена предива, т	24	24	-	Радна одећа, 000 комада	1.021	1.297	1.998
Предива од вештачких или синтетичких филамената, т	-	-	2.294	Остала одећа, 000 комада	2.107	2.824	4.838
Памучне тканине, 000 м ²	6.019	4.727	1.830	Рубље, 000 комада	8.427	21.088	38.852
Вунене тканине, 000 м ²	3	-	-	Чарапе, 000 пари	226.395	235.001	299.926
Рубље за домаћинство, 000 м ²	834	589	734				
Теписи и прекривачи за под, 000 м ²	5.437	5.501	5.393				

* Без Косова и Метохије

Извор: Статистички годишњак Србије [10–12].

У социјалистичкој Југославији текстилна индустрија била је извозно оријентисана и остваривала је значајан приход од извоза. Током 1980-их година раст извоза српске текстилне индустрије био је два пута већи него у целој индустрији, па је чак и у 1990-им она остваривала спољнотрговински суфицит од 400 милиона УСД годишње. У последњој деценији (Табела 4) текстилна индустрија је створила спољнотрговински дефицит (осим 2017. године), иако је производња одеће створила суфицит. Удео текстилне индустрије у

извозу и увозу Србије износи око 5–6 одсто, што је много мање у извозу него 1980-их и 1990-их: на пример, 1988. и 1989. удео текстилне индустрије у укупном извозу износио је 9,6% и 8,6%, а у укупном увозу 3,5%, односно 4,5% респективно.

Табела 4. Извоз и увоз по класификацији делатности у Србији*, 2011–2018, мил. УСД

Делатност	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
<i>Извоз</i>								
Укупно	11.779	11.227	14.610	14.845	13.376	14.883	16.997	19.239
Прерађивачка индустрија	10.196	9.709	13.073	13.385	12.075	13.435	15.560	17.759
Производња текстила	114	117	148	174	161	184	224	251
Производња одевних предмета	478	503	601	626	523	593	672	709
<i>Увоз</i>								
Укупно	19.863	18.929	20.550	20.601	17.875	18.899	21.921	25.883
Прерађивачка индустрија	15.534	14.862	15.992	16.210	13.895	14.606	16.585	19.387
Производња текстила	401	394	430	466	423	466	529	573
Производња одевних предмета	314	301	323	358	287	324	350	416
<i>Салдо</i>								
Укупно	-8.084	-7.702	-5.940	-5.756	-4.499	-4.016	-4.924	-6.644
Прерађивачка индустрија	-5.338	-5.153	-2.919	-2.825	-1.820	-1.171	-1.025	-1.628
Производња текстила	-287	-277	-282	-292	-262	-282	-305	-322
Производња одевних предмета	164	202	278	268	236	269	322	293

* Без Косова и Метохије

Извор: Статистички годишњак Србије [10–12].

Нова индустријализација Србије и текстилна индустрија

Економска историја показала је два алтернативна приступа у промовисању економског развоја. Према Рејнерту [8], они се могу назвати „активистички“ (или „идеалистички“) и „пасивистички“ (или „природна хармонија“), сходно улози државе у њима. Први настаје из ренесансног концепта општег добра. Други карактерише данашњу мејнстрим економију, или неолиберализам. У фокусу ренесансне државе је производња, док је у фокусу последње размена. Као што је Рејнерт показао, системска димензија, која промовише први приступ, изгубљена је у атомистичкој и статичкој структури данашње

мејнстрим економије. У активистичком приступу централно место има индустрија. Као што економска историја показује, индустрија је битан услов за економски развој, а да би успешно развила своју индустрију, земља је мора заштитити. Чак су и данашње високо развијене земље, попут САД-а и других, користиле такву економску политику у периоду свог раног развоја (видети, на пример, Хамилтонов *Извештај о индустрији* [3]).

После деценија деиндустријализације и примене препорука Вашингтонског консензуса, Србија је почела да говори о реиндустријализацији (видети, на пример [9], теоријска основа је описана у [1]). Чак се и влада званично почела бавити питањем реиндустријализације [2]. Међутим, све ово још увек даје слабе резултате, а нова индустријализација српске привреде остаје отворено питање. Један од изузетних предлога за реиндустријализацију дао је Дробњак [14, стр. 107–119]. У њему је посебно наглашен значај индустријских зона, посебно у мање развијеним подручјима земље. Ми већ знамо да је текстилна индустрија развијена само у таквим подручјима, па ће овај концепт развоја индустрије углавном развијати неразвијена подручја. У ту сврху потребно је осигурати мере државне подршке у различитим аспектима, укључујући пореску политику. Наравно, овај приступ развоју индустрије кључан је за концепт развоја директних страних улагања.

Услови за опоравак текстилне индустрије су веома неповољни. Текстилна индустрија је данас један од значајнијих индустријских сектора у Европи. Преко 223.000 предузећа запошљава приближно 2.450.000 људи у земљама Европске уније [5]. На глобалном нивоу, јача је конкуренција у овој индустрији, јер су многи произвођачи преселили своју производњу у мање развијене земље Азије и учинили њену производњу јефтинијом. Главни конкуренти и партнери Србије су земље ЕУ, а затим Русија, Турска, Кина, Вијетнам и друге. С друге стране, Србија има многе предности које би овај опоравак могло учинити веома могућим. Постоје природни услови за ревитализацију производње сировина, која такође има дугу традицију у текстилној индустрији, као и квалитетна и добро образована радна снага, укључујући многе стручњаке.

Закључак

Данашња текстилна индустрија спада у најглобализованије индустрије на свету. Стога је изградња успешне текстилне гране један од најсложенијих задатака. Морамо то посматрати не само као проблем позиционирања једне гране у светској економији и на тржишту, већ и у контексту општег положаја српске индустрије и привреде. Након процеса деиндустријализације и усвајања неолибералне економске догме, коју промовишу ММФ и друге такве институције, главно питање постаје повратак економском суверенитету. Ово је услов за један од неопходних предлога, односно покретање процеса реиндустријализације. То је процес који мора бити озбиљно и темељно припремљен и требало би да укључи синхронизовано деловање и сарадњу између државе и пословних субјеката, као и поштовање постојећих тржишних прописа.

За успешан опоравак текстилне индустрије морају бити испуњени одређени услови. По нашем мишљењу, то је пре свега оживљавање сировинске основе. Земља несумњиво има природне предности неопходне за то, а производња хемијских влакана такође се може врло брзо опоравити. Мале фирме су неопходне, али не могу бити покретачи толико потребног развоја. Дакле, структура текстилне индустрије мора се поново променити, овај пут у корист великих фирми. То би, између осталих позитивних ефеката, омогућило развој домаћих марки, кроз производњу производа с већом додатном вредношћу [5].

Иако је текстилна индустрија још увек важна у смислу запошљавања и последично уравнотеженог регионалног развоја, постоји потреба за реструктурирањем ове гране из радно интензивне у капитално интензивну. То је, наравно, могуће путем аутоматизације производње. У околностима развоја и примене технологија Индустрије 4.0, ово мора бити решив задатак, посебно ако га посматрамо у оквиру високо образоване радне снаге присутне у нашој земљи.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Bukvić, Rajko. The Other Canon Against Washington Consensus: Re-Industrialization as a Condition for Revival and Development, 8th International Conference *Forces Driving the Revival of the Companies and Economy*, 3 December 2010, Proceedings, Belgrade: Megatrend University, 2010, pp. 267–276. ISBN 978-86-7747-417-1.
- [2] Dimitrijević, Bojan; Dragan Đurićin, Draginja Đurić, Branislav Grujić, Goran Perčević, Toplica Spasojević. *Nacrt strategije reindustrijalizacije Srbije*, radna grupa za reindustrijalizaciju Nacionalnog saveta za privredni oporavak, Beograd, 2013.
- [3] Hamilton, Alexander. The Report on Manufactures, in: *The Works of Alexander Hamilton in Twelve Volumes*, Federal Edition, ed. by Henry Cabot Lodge, Volume IV, New York and London: G. P. Putnam's Sons, 1904. – IV+489 pp.
- [4] Ilić, Zoran. Potencijali razvoja industrijskog turizma u Leskovcu gradu tekstila – „Srpskom Mančesteru“, *Tekstilna industrija*, Vol. 67, 2019, № 1, pp. 51–57. ISSN 0040-2389. DOI: 10.5937/tekstind1901051I.
- [5] Kokeza, Gordana & Snežana Urošević. Strategic Directions of the Development of the Textile and Clothing Industry in the Republic of Serbia, *Tekstilna industrija*, Vol. 66, 2018, № 4, pp. 69–78. ISSN 0040-2389.
- [6] Obradović, Marija. *Hronika tranzicionog groblja. Privatizacija društvenog kapitala u Srbiji 1989–2012*, Beograd: Nova srpska politička misao, 2017. – 579 str. ISBN 978-86-84321-23-9.
- [7] Petrović, Gordana; Snežana Urošević, Darjan Karabašević, Mladan Maksimović. Stanje i perspektive razvoja tekstilne industrije u Srbiji, *Tekstilna industrija*, Vol. 65, 2017, № 3, pp. 4–8. ISSN 0040-2389.
- [8] Reinert, Erik S. The role of the state in economic growth, *Journal of Economic Studies*, Vol. 26, 1999, № 4–5, pp. 268–326. ISSN 0144-3585.
- [9] Savić, Ljubodrag. Srpska industrijalizacija za dvadesetprvi vek, *Industrija*, Vol. 37, 2009, № 1, pp. 1–17. ISSN 0350-0373
- [10] *Статистички годишњак Републике Србије 2012*, Београд: Републички завод за статистику, 2012. ISSN 0354-4206.

- [11] *Статистички годишњак Републике Србије 2016*, Београд: Републички завод за статистику, 2016. ISSN 0354-4206.
- [12] *Статистички годишњак Републике Србије 2019*, Београд: Републички завод за статистику, 2019. ISSN 0354-4206.
- [13] Буквић, Рајко. Вашингтонски консензус и деиндустријализација источне и југоисточне Европе, *Нова српска политичка мисао*, Vol. 20, 2012, № 1–2, pp. 7–28. ISSN 1450-7382.
- [14] Дробњак, Јово. *Нови економски манифест*, Београд: Укронија, 2017. – 10+XIII+269 стр. ISBN 978-86-6002-016-3.
- [15] *Положај и стратегија развоја текстилне индустрије Јабланичког округа*, Београд: Републички завод за развој, 1998. – 264 стр.
- [16] *Студија и анализа тренутног стања индустрије текстила и одеће у шест (6) пограничних региона Републике Србије у погледу асортимана и расположивих производних капацитета у пограничној области Србија – Бугарска*, Лесковац, 2015.
- [17] Трајковић, Драгољуб. Текстилна индустрија Лесковца и околине 1884–1918., *Сто година лесковачке текстилне индустрије (1884–1984)*, Лесковац: Народни музеј, 1984, стр. 9–35.
- [18] Ђоровић, Енес. Ефекти приватизације текстилне индустрије Србије, *Економика*, Vol. 58, 2012, № 3, pp. 110–119. ISSN 0350-137X.

Rajko Bukvić i Dragan Petrović

CURRENT STATE AND PERSPECTIVES OF THE TEXTILE INDUSTRY IN SERBIA

Abstract. The paper discusses the current state and perspectives of the development of the textile industry in Serbia. As one of the oldest industries in the world, the textile industry in Serbia (and Yugoslavia) was highly developed and had great importance in the creation of GDP, the absorption of unemployed workers (especially women) and export income. Unfortunately, in the last decade of the 20th and the first decade of the 21st century, the country was deindustrialized, and its industry, especially the textile industry, was devastated. Large enterprises, as the basis of this strong branch, were liquidated, so now this industry consists mainly of small enterprises, which are largely dependent on imports. They are grouped into five zones (Central Serbia, Northern Serbia, Western Serbia, Eastern Serbia and Southwestern Serbia), with different production programs. The future development of the textile industry in Serbia must be seen in the context of reindustrialization and balanced regional development. It must be carefully planned and executed.

Keywords: textile industry, Serbia, deindustrialization and reindustrialization, balanced regional development, economic zones